
Τεχνικό Σημείωμα προς την Εθνική Αναλογιστική Αρχή

**Ενοποιημένη χρηματοοικονομική εξέλιξη του
Ελληνικού Συνταξιοδοτικού Συστήματος 2008-
2060**

Δεύτερη Εκτίμηση της 22 Ιουνίου 2010

Διεθνές Γραφείο Εργασίας

Τμήμα Κοινωνικής Ασφάλισης

Γενεύη, Ιούνιος 2010

1. Εισαγωγή

Ιστορικό

Το Μάιο του 2010 η Εθνική Αναλογιστική Αρχή της Ελλάδος ζήτησε τη συνδρομή του Τμήματος Κοινωνικής Ασφάλισης του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας (ILO), με σκοπό την ανεξάρτητη εκτίμηση της χρηματοοικονομικής εξέλιξης του Ελληνικού Συνταξιοδοτικού Συστήματος υπό το πρίσμα των μέτρων τα οποία κρίθηκαν αναγκαία να ληφθούν λόγω της δημοσιονομικής κατάστασης της χώρας.

Το ILO έχει βασίσει τις εκτιμήσεις του στη μεθοδολογία η οποία αναπτύχθηκε από κοινού από τη Διεθνή Αναλογιστική Υπηρεσία του με την Εθνική Αναλογιστική Αρχή κατά τη διάρκεια προηγούμενης συνεργασίας τους που είχε ως σκοπό τις αναλογιστικές προβολές των ταμείων κύριας σύνταξης. Ειδική ομάδα εργασίας του ILO επισκέφτηκε την Ελλάδα από την 23 ως την 29 Μαΐου 2010. Την ομάδα εργασίας αποτέλεσαν οι Michael Cichon, Hiroshi Yamabana από το Τμήμα Κοινωνικής Ασφάλισης του ILO και Vincent Plamondon από το CSST του Κεμπέκ (ως εξωτερικός εξειδικευμένος συνεργάτης του ILO). Η ανωτέρω ομάδα συνεργάστηκε στενά με τους εκπροσώπους της ΕΑΑ κα. Ευφροσύνη Κουσκούνα, Πρόεδρο της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής, κα. Μαριάννα Παπαμηχαήλ, κ.Γεώργιο Σημεωνίδη, κ.Ελευθέριο Ζαρκαδούλα και κ.Κων/νο Καραγκιώνη και προέβησαν σε μια αρχική εκτίμηση του συνολικού συνταξιοδοτικού ελλείμματος. Μια δεύτερη εκτίμηση έγινε κατά τη διάρκεια αποστολής του κ. Ελευθέριου Ζαρκαδούλα και του κ.Κώστα Σταυράκη, αναλογιστή και εξειδικευμένου συνεργάτη του ILO από την Κύπρο, από 8 έως 23 Ιουνίου. Στην ανωτέρω αποστολή συμμετείχε και η κα.Κουσκούνα μεταξύ 19 και 23 Ιουνίου.

Επιφύλαξη

Καθώς ήταν αδύνατον να παρασχεθούν αναλυτικές προβολές για το κάθε συνταξιοδοτικό σχήμα της Ελλάδος ξεχωριστά εντός του διαθέσιμου χρόνου, τα συνολικά αποτελέσματα του συστήματος βασίζονται σε εκτιμήσεις λαμβάνοντας υπόψη τα τέσσερα σημαντικότερα σχήματα:

- Το Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Μισθωτών ΙΚΑ-ΕΤΑΜ
- Τον Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ)
- Τον Οργανισμό Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (ΟΑΕΕ) και
- Το συνταξιοδοτικό σχήμα των Δημοσίων Υπαλλήλων

Αθροιστικά τα ανωτέρω ταμεία ασφαλίζουν το 92,9% του συνόλου των ενεργών ασφαλισμένων καθώς και το 92,7% του συνόλου των συνταξιούχων της Ελλάδος.

Ως εκ τούτου, τα συνολικά αποτελέσματα που παρέχονται στην παρούσα Αναλογιστική Έκθεση είναι προκαταρκτικά και εντός των επομένων μηνών θα πρέπει να βελτιωθούν. Τα αποτελέσματα για το ΙΚΑ και τον ΟΑΕΕ βασίζονται σε προϋπάρχοντα αναλογιστικά μοντέλα δεόντως τροποποιημένα, όμως τα αποτελέσματα για τον ΟΓΑ και τους Δημοσίους Υπαλλήλους παραμένουν φύσει προκαταρκτικά και θα πρέπει να επιβεβαιωθούν μέσα στις επόμενες εβδομάδες. Στο σημείο αυτό τονίζεται ότι πρέπει να δημιουργηθεί μια νέα επικαιροποιημένη

βάση δεδομένων για τους Δημόσιους Υπαλλήλους. Επιπλέον, η εκτίμηση του συνολικού ελλείμματος θα πρέπει να βελτιωθεί λαμβάνοντας υπόψη ένα μεγαλύτερο αριθμό συνταξιοδοτικών ταμείων της Ελλάδος. Το έργο αυτό πρόκειται να το αναλάβει η Εθνική Αναλογιστική Αρχή. Η Χρηματοοικονομική και Αναλογιστική Υπηρεσία του ΙΛΟ θα συνεχίσει να παρέχει την υψηλή εποπτεία.

Τέλος σημειώνεται ότι οι σχετικές εκτιμήσεις αφορούν το σύστημα υποχρεωτικής ασφάλισης για την κύρια σύνταξη του 1^{ου} πυλώνα της Ελλάδος. Οι εκτιμήσεις αυτές δεν αφορούν υποχρεωτικά σχήματα επικουρικής ασφάλισης καθώς η χρηματοοικονομική τους κατάσταση απαιτεί ειδική ανάλυση στο βαθμό που η Κυβέρνηση έχει νομική υποχρέωση είτε εγγύησης της φερεγγυότητας των σχημάτων αυτών ή την παροχή ελάχιστων παροχών.

2. Μεθοδολογία

2.1. Προβολές

2.1.1 Βασική Μεθοδολογία

Οι βασικές συνιστώσες για την περιγραφή της συνολικής χρηματοοικονομικής εξέλιξης του Ελληνικού συνταξιοδοτικού συστήματος είναι οι ακόλουθες:

- Η συνολική δαπάνη του συστήματος ως ποσοστό του ΑΕΠ
- Το συνολικό έλλειμμα του συστήματος (δαπάνες μείον ασφαλιστικές εισφορές) ως ποσοστό του ΑΕΠ
- Οι δημογραφικοί δείκτες εξάρτησης του κάθε συνταξιοδοτικού σχήματος
- Ο δείκτης της μέσης παροχής (δηλ. ο λόγος της μέσης σύνταξης προς το μέσο ασφαλισμένο μισθό) του κάθε συνταξιοδοτικού σχήματος

Οι επιπτώσεις της μεταρρύθμισης για το ΙΚΑ, τον ΟΓΑ τον ΟΑΕΕ όπως και το Δημόσιο, εκτιμήθηκαν συγκρίνοντας

- ✓ τις προβολές, που προέκυψαν με βάση το ισχύον σύστημα (status quo scenario) και τις αντίστοιχες οικονομικές και δημογραφικές προβολές οι οποίες παρασχέθηκαν από το EC ECOFIN, (baseline)
- ✓ τις προβολές, που προέκυψαν με βάση τη μεταρρύθμιση (reform scenario) και τις αντίστοιχες οικονομικές και δημογραφικές προβολές οι οποίες παρασχέθηκαν από το EC ECOFIN, (reform) και λαμβάνουν υπόψη την αναμενόμενη επίδραση της μεταρρύθμισης στα μακροοικονομικά μεγέθη.

Ως νομική βάση για το σενάριο της μεταρρύθμισης ελήφθη υπόψη το σχέδιο νόμου με τίτλο «Το νέο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης και σχετικές διατάξεις» του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης (εκτός από τις διατάξεις για το σχήμα ασφάλισης των Δημοσίων Υπαλλήλων), όπως αυτό είχε διαμορφωθεί κατά την 26^η Μαΐου 2010 και παραδόθηκε στο ΙΛΟ κατά τη διάρκεια της πρώτης αποστολής τον Μάιο του 2010.

Κατά τη διάρκεια εκπόνησης της μελέτης, το αναλογιστικό μοντέλο του ΙΚΑ που καλύπτει το 52% των ενεργών ασφαλισμένων της χώρας ελέγχθηκε λεπτομερώς. Οι εκτιμήσεις για το σενάριο με το ισχύον σύστημα (*status quo scenario*) καθώς και για το σενάριο της μεταρρύθμισης (*reform scenario*) βασίστηκαν σε προηγούμενες προβολές του ΙΛΟ/ΕΑΑ, που επικαιροποιήθηκαν με τη χρήση των νέων οικονομικών και δημογραφικών παραδοχών. Όπως προαναφέρθηκε, κατά τη διάρκεια της αποστολής, δεν ήταν δυνατόν να μοντελοποιηθούν όλες οι μεταβολές της μεταρρύθμισης για το κάθε ένα σχήμα ξεχωριστά, οπότε και οι εκτιμήσεις για το συνολικό έλλειμμα που παρατίθενται στην παρούσα έκθεση θεωρούνται ως συντηρητικές. Η γενική αναλογιστική μεθοδολογία έχει βασιστεί στο γενικό συνταξιοδοτικό μοντέλο του ΙΛΟ κατάλληλα προσαρμοσμένο στις ιδιαιτερότητες των ελληνικών σχημάτων. Η νομοθεσία για το σενάριο με το ισχύον σύστημα έχει περιγραφεί σε προηγούμενες εκθέσεις και τεχνικά σημειώματα του ΙΛΟ¹

Το πλήθος, η σύνθεση καθώς και η τάξη μεγέθους του τρέχοντος ετήσιου ελλείμματος για μικρότερα ασφαλιστικά σχήματα περιλαμβάνεται στον πίνακα του Παραρτήματος Ι. Αθροιστικά, τα ανωτέρω σχήματα έχουν έλλειμμα ανερχόμενο σε 0,8% του ΑΕΠ ή περίπου 14% του συνολικού ελλείμματος. Το έλλειμμα του συνταξιοδοτικού ταμείου της ΔΕΗ δεν περιλαμβάνεται στα ανωτέρω μεγέθη καθώς στην παρούσα καλύπτεται από περιουσιακά στοιχεία της ίδιας της εταιρίας. Τα δύο τρίτα του ελλείματος, αυτού (0,8% του ΑΕΠ), που εκ των πραγμάτων απαιτεί επιχορήγηση προκαλείται από το ΝΑΤ. Το ταμείο αυτό παρουσιάζει πλήρη ανισορροπία μεταξύ του πλήθους των ενεργών ασφαλισμένων και των συνταξιούχων του πιθανόν λόγω σημαντικής δομικής αλλαγής του κλάδου. Στην παρούσα μελέτη έγινε η παραδοχή ότι το έλλειμμα του ταμείου αυτού θα μειωθεί τουλάχιστον στο μισό μέσα στα επόμενα 30 έτη.

Για το σκοπό της μελέτης έγινε η συντηρητική παραδοχή ότι τα μέτρα που προβλέπει η μεταρρύθμιση θα διατηρήσουν το έλλειμμα για τα λοιπά σχήματα (πλην της ΔΕΗ), σταθερό στο ύψος του 0,8% του ΑΕΠ καθ' όλη τη διάρκεια των προβολών (δηλ. μέχρι το 2060). Πέραν αυτής της επιβάρυνσης- προσαρμογής, τα συνολικά αποτελέσματα της μελέτης αποτελούν το άθροισμα των αποτελεσμάτων των τεσσάρων μεγαλύτερων σχημάτων.

2.1.2 Μοντελοποίηση των μεταρρυθμιστικών προτάσεων

Τα βασικά σημεία της μεταρρύθμισης με μεγάλη χρηματοοικονομική επίδραση, που έχουν αναλυτικά μοντελοποιηθεί, είναι τα ακόλουθα:

- (1) Για όλους τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης που παρέχουν Κύρια Σύνταξη: Εισάγεται η βασική σύνταξη ύψους 360€ ανά μήνα για το σύνολο των συνταξιοδοτούμενων μετά την 1^η/1/2018. Η βασική σύνταξη θα καταβάλλεται αναλογικά σε ασφαλισμένους πριν την 1/1/2013. Θα μειώνεται κατά 1/35 για κάθε έτος που υπολείπεται από την ελάχιστη περίοδο των 35 ετών διαμονής στην Ελλάδα. Οι συντάξεις αναπηρίας θα καταβάλλονται κατ' αναλογία του βαθμού αναπηρίας οι συντάξεις χρείας στην τυπική αναλογία που εφαρμόζεται στις λοιπές συντάξεις χρείας.

¹ Βλ. ILO (2008): Greece: Report to the National Actuarial Authority - Actuarial Projections as of December 2005 of the National Pension Schemes IKA for private sector workers and OGA for agriculture workers; ILO (2008): Actuarial projections of the National Pensions Schemes of the OAAE; ILO (2008): Actuarial projection as of December 2005 of the National Pension Schemes for public servants.

- (2) ΙΚΑ: Παροχές: Ο υφιστάμενος ετήσιος συντελεστής αναπλήρωσης περίπου 2% ανά έτος τροποποιείται ως ακολούθως:

Πίνακας 1. Ετήσιοι Συντελεστές Αναπλήρωσης ανά ασφαλιστική κατηγορία εφαρμοζόμενοι στους ασφαλιζόμενους μετά την 1/1/2013 και συνταξιοδοτούμενους μετά την 31/12/2017

Ασφαλιστική ή Κατηγορία				
Αριθ.	Μηνιαίο Εισόδημα (€)	Συντελεστής Συσσώρευσης		
		Για τα πρώτα 15 έτη	16 ως 36 έτη Κάθε 4ο έτος επιπροσθέτως	Πέραν των 36 ετών
1	Μέχρι 850	0.7	0.02	1.1
2	850.01 έως 1000	0.7	0.05	1.8
3	1000.01 έως 1200	0.7	0.1	2.4
4	1200.01 έως 1400	0.7	0.16	2.8
5	1400.01 έως 1600	0.71	0.2	2.8
6	1600.01 έως 1800	0.77	0.21	2.8
7	1800.01 έως 2000	0.85	0.2	3
8	2000.01 έως 2400	0.95	0.19	3
9	2400.01 έως 2800	1.03	0.19	3
10	2800.01 έως 3400	1.12	0.18	3
11	3400.01 έως 4200	1.21	0.17	3
12	Πλέον των 4200.01	1.27	0.17	3

Το επόμενο Πλαίσιο παρέχει μια αρχική ανάλυση της επίδρασης από την τροποποίηση των συντελεστών συσσώρευσης.

Πλαίσιο. Επίδραση από τις σχεδιαζόμενες τροποποιήσεις των συντελεστών συσσώρευσης

Με βάση τους συντελεστές του Πίνακα 1., λαμβάνοντας υπόψη τη βασική σύνταξη και τα ελάχιστα όρια σύνταξης προκύπτουν τα παρακάτω τυπικά ποσοστά αναπλήρωσης.

Πίνακας Β.1 Ποσοστά αναπλήρωσης ανά ασφαλιστική κατηγορία του ΙΚΑ σύμφωνα με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου (Βάση 2010)

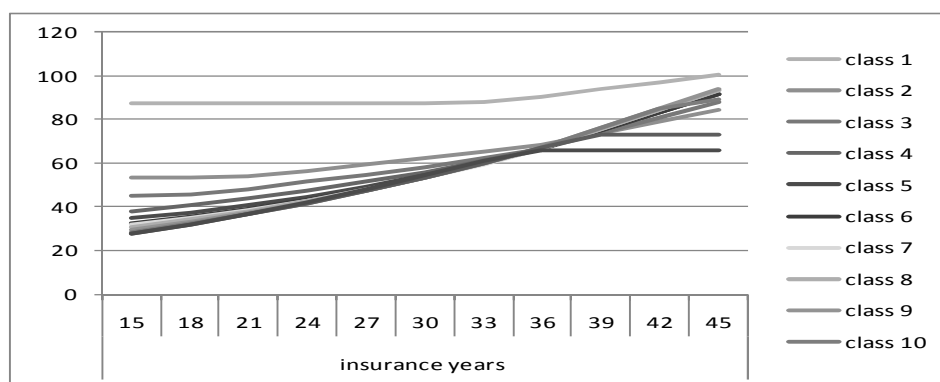
Κατηγορίες No	Μηνιαίο Εισόδημα (€)	Μέσο Μηνιαίο Εισόδημα	Μέσο Ετήσιο Εισόδημα 14	ποσοστό αναπλήρωσης μετά από Χ έτη υπηρεσίας ανά κατηγορία											
				15	18	21	24	27	30	33	36	39	42	45	
1	up to 850	660.8	7929.6	88	88	88	88	88	88	88	90	94	97	100	
2	850.01 to 1000	925	12950	54	54	54	57	59	62	65	68	74	79	85	
3	1000.01 to 1200	1100	15400	45	46	48	51	55	58	62	66	74	81	88	
4	1200.01 to 1400	1300	18200	38	41	44	47	51	56	61	66	75	83	92	
5	1400.01 to 1600	1500	21000	35	37	41	45	49	54	60	66	75	83	92	
6	1600.01 to 1800	1700	23800	33	36	39	43	48	54	60	67	75	83	92	
7	1800.01 to 2000	1900	26600	32	35	39	43	48	53	60	66	75	84	93	
8	2000.01 to 2400	2200	30800	31	34	38	43	48	53	60	67	76	85	94	
9	2400.01 to 2800	2600	36400	29	33	37	42	47	53	60	67	76	85	94	
10	2800.01 to 3400	3100	43400	28	32	37	42	47	53	60	67	76	85	89	
11	3400.01 to 4200	3800	53200	28	32	36	42	47	53	60	67	73	73	73	
12	over 4200.01	4200	58800	28	32	37	42	48	54	61	66	66	66	66	

*Η σκιαγραφημένη περιοχή σημειώνει την περιοχή της ελάχιστης σύνταξης

**Ο κεντρικός μισθός της 1ης ασφαλιστικής κατηγορίας έχει υπολογισθεί ως ο ετήσιος ελάχιστος μισθός του ανειδίκευτου εργάτη (33€ ανά ημέρα x 20 ημέρες)

***Τα ποσοστά αναπλήρωσης είναι αρκετά υψηλά αλλά στις περισσότερες των περιπτώσεων είναι μικρότερα από τα υφιστάμενα

Γράφημα 1. Ποσοστά αναπλήρωσης ανά ασφαλιστική κατηγορία και έτη προϋπηρεσίας (σενάριο μεταρρύθμισης) (Έτος βάσης 2010)

Ο Πίνακας Β.2 περιγράφει τις διαφορές μεταξύ των ποσοστών αναπλήρωσης των συντάξεων πριν την μεταρρύθμιση και μετά τη μεταρρύθμιση. Έχει γίνει η έμμεση παραδοχή ότι οι θεωρητικοί ασφαλισμένοι έχουν διάγει το σύνολο των εργάσιμων βίων τους με διαφορετικές διάρκειες στην ίδια ασφαλιστική κατηγορία. Επίσης έχει γίνει η παραδοχή ότι όλοι οι ασφαλισμένοι δικαιούνται πλήρους βασικής συντάξης 360€ ανά μήνα, καταβαλλόμενη 14 φορές το χρόνο (δηλ. €5040) καθώς και ότι είναι μικρότεροι των 65 ετών (ώστε να μην προκύπτει ενδεχόμενο δικαίωμα για επιπλέον παροχή μετά τα 65)

Πίνακας Β.2 Διαφορές ποσοστού αναπλήρωσης ανά ασφαλιστική κατηγορία και έτη προϋπηρεσίας μεταξύ του υφιστάμενου καθεστώτος και της μεταρρύθμισης (έτος βάσης 2010)

Κατηγορίες		Μέσο Μηνιαίο Εισόδημα	Μέσο Ετήσιο Εισόδημα	Ποσοστό αναπλήρωσης μετά απο Χ έτη υπηρεσίας											
No	Μηνιαίο Εισόδημα (€)			15	18	21	24	27	30	33	36	39	42	45	
				14											
1	up to 850	660.8	7929.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.4	2.9	6.2	9.5	10.3	
2	850.01 to 1000	925	12950	0.0	0.0	0.5	3.0	5.3	2.2	0.8	3.7	4.3	4.9	-5.5	
3	1000.01 to 1200	1100	15400	0.0	0.6	3.3	3.3	0.6	1.8	3.9	5.7	4.5	3.3	-2.1	
4	1200.01 to 1400	1300	18200	0.1	2.6	1.8	0.6	2.6	4.1	5.1	5.7	3.3	0.9	1.5	
5	1400.01 to 1600	1500	21000	1.6	1.4	1.3	3.4	4.8	5.7	6.0	5.6	3.2	0.8	1.6	
6	1600.01 to 1800	1700	23800	2.7	0.3	2.8	4.6	5.7	6.3	6.2	5.5	3.1	0.7	1.7	
7	1800.01 to 2000	1900	26600	1.7	1.2	3.4	5.1	6.1	6.6	6.4	5.7	2.7	0.3	3.3	
8	2000.01 to 2400	2200	30800	0.6	2.0	4.0	5.4	6.3	6.6	6.3	5.5	2.5	0.5	3.5	
9	2400.01 to 2800	2600	36400	0.7	3.0	4.8	6.0	6.6	6.7	6.2	5.1	2.1	0.9	3.9	
10	2800.01 to 3400	3100	43400	1.6	3.7	5.2	6.3	6.7	6.7	6.1	4.9	1.9	1.1	0.0	
11	3400.01 to 4200	3800	53200	2.4	4.2	5.6	6.4	6.8	6.6	5.9	4.7	0.0	0.0	0.0	
12	over 4200.01	4200	58800	2.4	4.1	5.2	5.9	6.0	5.7	4.8	0.0	0.0	0.0	0.0	

Οι σκιασμένες περιοχές του πίνακα Β.2 δεικνύουν τις περιπτώσεις που η επίδραση της μεταρρύθμισης επί των ποσοστών αναπλήρωσης των συντάξεων είναι ουδέτερη. Αύξηση του ποσοστού αναπλήρωσης της σύνταξης παρατηρείται στην περίπτωση των ασφαλιστικών κατηγοριών με εισοδήματα γύρω από το μέσο προβαλλόμενο εισόδημα (13.100 ανά έτος το 2013) για σχετικά μικρό χρόνο προϋπηρεσίας καθώς και στην περίπτωση των ασφαλιστικών κατηγοριών με εισοδήματα υψηλότερα από το μέσο εισόδημα για μικρό χρόνο προϋπηρεσίας. Επιπλέον, αύξηση του ποσοστού αναπλήρωσης της σύνταξης παρατηρείται στην περίπτωση των ασφαλιστικών κατηγοριών με εισοδήματα υψηλότερα από το μέσο εισόδημα όταν συνδυάζονται για πολύ μακρύ χρόνο προϋπηρεσίας. Στις περισσότερες ασφαλιστικές μεσαίες και υψηλές κατηγορίες το ποσοστό αναπλήρωσης της σύνταξης μειούται από 0,5% έως και 6,5% για προϋπηρεσία κάτω των 40 ετών. Σε ατομικό επίπεδο, η μείωση των ποσοστών αναπλήρωσης γίνεται μεγαλύτερη όσο κινούμαστε προοδευτικά προς τη 10 ή 11 ασφαλιστική κατηγορία αλλά μετέπειτα, προς τις υψηλότερες ασφαλιστικές κατηγορίες, παρουσιάζει μια ελαφρά, πιθανώς μη αναγκαία, θετική μεταβολή. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα ανωτέρω ποσοστά αναμένεται να έχουν εφαρμογή μετά από μακρά περίοδο μετάβασης. Περισσότερο ανησυχητική είναι η απώλεια των ασφαλισμένων στη δεύτερη και τρίτη ασφαλιστική κατηγορία με μακρά προϋπηρεσία. Μια περισσότερο σε βάθος ανάλυση των ασφαλισμένων που ωφελούνται ή

ζημιώνονται θα πρέπει να επιτελεσθεί με πραγματικά μοτίβα εργασιακής εξέλιξης ώστε να σχηματιστεί πλήρης εικόνα των επιπτώσεων.

Ο Πίνακας Β.3 περιγράφει τους μέσους ετήσιους συντελεστές αναπλήρωσης ανά ασφαλιστική κατηγορία, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τη βασική σύνταξη 360€ ανά μήνα όσο και το υφιστάμενο ελάχιστο ποσό σύνταξης ύψους 6.940 ανά έτος (για ασφαλισμένους μετά το 1993).

Πίνακας Β.3. Μέσοι ετήσιοι συντελεστές αναπλήρωσης λαμβάνοντας υπόψη τη βασική σύνταξη και την ελάχιστη σύνταξη (Έτος βάσης 2010)

Κατηγορίες No	Μηνιαίο Εισόδημα (€)	Μέσο Μηνιαίο Εισόδημα	Μέσο Ετήσιο Εισόδημα 14	Μέσος ετήσιος συντελεστής αναπλήρωσης μετά από Χ έτη υπηρεσίας										
				15	18	21	24	27	30	33	36	39	42	45
1	up to 850	660.8	7929.6	5.8	4.9	4.2	3.6	3.2	2.9	2.7	2.5	2.4	2.3	2.2
2	850.01 to 1000	925	12950	3.6	3.0	2.6	2.4	2.2	2.1	2.0	1.9	1.9	1.9	1.9
3	1000.01 to 1200	1100	15400	3.0	2.5	2.3	2.1	2.0	1.9	1.9	1.8	1.9	1.9	2.0
4	1200.01 to 1400	1300	18200	2.5	2.3	2.1	2.0	1.9	1.9	1.8	1.8	1.9	2.0	2.0
5	1400.01 to 1600	1500	21000	2.3	2.1	1.9	1.9	1.8	1.8	1.8	1.8	1.9	2.0	2.0
6	1600.01 to 1800	1700	23800	2.2	2.0	1.9	1.8	1.8	1.8	1.8	1.8	1.9	2.0	2.0
7	1800.01 to 2000	1900	26600	2.1	1.9	1.8	1.8	1.8	1.8	1.8	1.8	1.9	2.0	2.1
8	2000.01 to 2400	2200	30800	2.0	1.9	1.8	1.8	1.8	1.8	1.8	1.8	1.9	2.0	2.1
9	2400.01 to 2800	2600	36400	2.0	1.8	1.8	1.7	1.8	1.8	1.8	1.9	1.9	2.0	2.1
10	2800.01 to 3400	3100	43400	1.9	1.8	1.8	1.7	1.8	1.8	1.8	1.9	2.0	2.0	2.0
11	3400.01 to 4200	3800	53200	1.8	1.8	1.7	1.7	1.7	1.8	1.8	1.9	1.9	1.7	1.6
12	over 4200.01	4200	58800	1.8	1.8	1.8	1.8	1.8	1.8	1.9	1.8	1.7	1.6	1.5

Πίνακας Β.4. Μέσοι ετήσιοι συντελεστές αναπλήρωσης χωρίς βασική σύνταξη και χωρίς να ληφθεί υπόψη η ελάχιστη σύνταξη (Έτος βάσης 2010)

Κατηγορίες No	Μηνιαίο Εισόδημα (€)	Μέσο Μηνιαίο Εισόδημα	Μέσο Ετήσιο Εισόδημα 14	Μέσος ετήσιος συντελεστής αναπλήρωσης μετά από Χ έτη υπηρεσίας										
				15	18	21	24	27	30	33	36	39	42	45
1	up to 850	660.8	7929.6	0.7	0.7	0.7	0.7	0.7	0.7	0.7	0.7	0.8	0.8	0.8
2	850.01 to 1000	925	12950	0.7	0.7	0.7	0.7	0.8	0.8	0.8	0.8	0.9	1.0	1.0
3	1000.01 to 1200	1100	15400	0.7	0.7	0.7	0.8	0.8	0.9	0.9	0.9	1.0	1.1	1.2
4	1200.01 to 1400	1300	18200	0.7	0.7	0.8	0.8	0.9	0.9	1.0	1.1	1.2	1.3	1.4
5	1400.01 to 1600	1500	21000	0.7	0.7	0.8	0.9	0.9	1.0	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5
6	1600.01 to 1800	1700	23800	0.8	0.8	0.9	0.9	1.0	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6
7	1800.01 to 2000	1900	26600	0.9	0.9	0.9	1.0	1.1	1.2	1.2	1.3	1.4	1.6	1.7
8	2000.01 to 2400	2200	30800	1.0	1.0	1.0	1.1	1.2	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7
9	2400.01 to 2800	2600	36400	1.0	1.1	1.1	1.2	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8
10	2800.01 to 3400	3100	43400	1.1	1.2	1.2	1.3	1.3	1.4	1.5	1.5	1.7	1.7	1.8
11	3400.01 to 4200	3800	53200	1.2	1.2	1.3	1.3	1.4	1.5	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9
12	over 4200.01	4200	58800	1.3	1.3	1.3	1.4	1.5	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	1.9

Η σκιασμένη περιοχή του πίνακα Β.3 δεικνύει ότι για τις υψηλότερες ασφαλιστικές κατηγορίες με προϋπηρεσία μικρότερη των 40 ετών, οι ετήσιοι συντελεστές αναπλήρωσης είναι κάτω του 2%, δηλαδή βρίσκεται στο υψηλότερο αλλά όχι ασύνηθες ευρωπαϊκό επίπεδο. Τα ποσοστά αναπλήρωσης στα χαμηλότερα εισοδήματα είναι ευνοϊκότερα, ενώ τα ποσοστά αυτά φθίνουν στα υψηλότερα εισοδήματα.

Η σκιασμένη περιοχή του πίνακα Β.4 δεικνύει ότι χωρίς τη βασική σύνταξη αλλά και χωρίς τη σύγκριση με τις ελάχιστες και μέγιστες συντάξεις, οι περισσότερες τιμές είναι μικρότερες του 1,5%, αλλά το σύστημα γίνεται περισσότερο ελκυστικό για τους υψηλόμισθους.

Οι στήλες του πίνακα Β.3 με το μέσο ετήσιο ποσοστό αναπλήρωσης για διαφορετικές διάρκειες προϋπηρεσίας, σε όλες τις ασφαλιστικές κατηγορίες δεικνύουν ότι το σύστημα μεροληπτεί υπέρ των χαμηλόμισθων αλλά και ότι το σύστημα επίσης φθίνει ελαφρά (χωρίς αυτό να είναι απαραίτητο) στα υψηλά εισοδήματα.

Ο επόμενος πίνακας Β.5 που παρουσιάζει το μέσο επίπεδο της σύνταξης, ανά ασφαλιστική κατηγορία, ως ποσοστό του κατά κεφαλήν επιπέδου φτώχειας (ενήλικα), αποδεικνύει ότι η προστασία των ηλικιωμένων από τη φτώχεια που προσφέρει το συνταξιοδοτικό σύστημα παραμένει πλήρως άθικτη

Πίνακας Β.5. Μέσο ποσό σύνταξης ανά ασφαλιστική κατηγορία ως ποσοστό του εθνικού επιπέδου φτώχειας (Έτος βάσης 2010)

Κατηγορίες		Μέσο	Μέσο	% εθνικό επίπεδο φτώχειας											
No	Μηνιαίο Εισόδημα (€)	Μηνιαίο Εισόδημα	Ετήσιο Εισόδημα												
			14	15	18	21	24	27	30	33	36	39	42	45	
1	up to 850	660.8	7929.6	103	103	103	103	103	103	103	106	110	114	118	
2	850.01 to 1000	925	12950	103	103	104	109	114	119	125	131	142	152	162	
3	1000.01 to 1200	1100	15400	103	104	110	117	125	133	142	152	168	184	201	
4	1200.01 to 1400	1300	18200	103	110	118	128	139	151	164	179	202	224	247	
5	1400.01 to 1600	1500	21000	108	116	127	139	153	169	187	207	233	259	285	
6	1600.01 to 1800	1700	23800	116	126	139	153	170	190	211	235	265	294	324	
7	1800.01 to 2000	1900	26600	125	137	152	169	189	211	235	262	297	333	368	
8	2000.01 to 2400	2200	30800	140	155	174	195	218	244	273	304	345	386	427	
9	2400.01 to 2800	2600	36400	158	178	201	227	256	288	323	361	410	458	507	
10	2800.01 to 3400	3100	43400	183	208	237	269	304	343	386	432	490	548	576	
11	3400.01 to 4200	3800	53200	218	251	287	328	373	422	474	531	576	576	576	
12	over 4200.01	4200	58800	241	279	321	367	418	474	534	576	576	576	576	

Τα ανωτέρω αποτελέσματα δείχνουν ότι ακόμη και μετά τη μεταρρύθμιση, τα ελάχιστα επίπεδα της σύνταξης παραμένουν πάνω από τα επίπεδα φτώχειας. Επίσης τα ποσοστά αναπλήρωσης της μέσης σύνταξης παρέχουν την ένδειξη εν γένει ότι ικανοποιούνται οι ελάχιστες προϋποθέσεις της Συνθήκης για την Κοινωνική Ασφάλιση (Ελάχιστα στάνταρντς) του 1952 (No102) του ILO (δηλ. ποσοστό αναπλήρωσης 40% μετά από 30 έτη εισφορών για όλους τους

ασφαλισμένους με εισόδημα μικρότερο του μέσου όρου), την οποία η Ελλάδα επικύρωσε το 1955,.

Στο σύνολό του, το σύστημα των ετήσιων ποσοστών αναπλήρωσης είναι μη αναγκαία περίπλοκο. Δεδομένης της παρεχόμενης ισχυρής προστασίας των χαμηλών εισοδημάτων διαμέσου των κατωτάτων ορίων όσον αφορά στα ποσά των συντάξεων, η απλοποίηση του ποσοστού αναπλήρωσης σε ένα ομοιόμορφο ποσοστό πιθανά θα διευκόλυνε από πρακτικής πλευράς. Παρόλα αυτά, μια άμεση μείωση του ετήσιου ποσοστού αναπλήρωσης σε 1,2% χωρίς τη βασική σύνταξη, ενδεχόμενα δεν θα ικανοποιούσε τις απαιτήσεις της Συνθήκης του ILO No 102, Συνεπώς η ικανοποίηση της Συνθήκης θα είχε άμεση εξάρτηση από τις εκάστοτε μελλοντικές αναπροσαρμογές της κατώτατης σύνταξης. Σε κάθε περίπτωση ένα ασφαλιστικό σχήμα με ετήσιο ποσοστό αναπλήρωσης ύψους 1,2% δεν είναι πιθανόν να ικανοποιεί τους όρους της Συνθήκης για τις παροχές Αναπηρίας, Γήρατος και Χηρείας του 1967 (No 128) του ILO, την οποία έχει επίσης επικυρώσει η Ελλάδα. Μια περαιτέρω ανάλυση θα ήταν αναγκαία εάν αυτοί που θα λάβουν τις αποφάσεις θελήσουν να επανέλθουν σε ένα μόνο και ομοιόμορφο ετήσιο συντελεστή αναπλήρωσης. Ετήσιος συντελεστής αναπλήρωσης στο επίπεδο του 1,5% διαφαίνεται «ασφαλής».

Ασφαλισμένοι σε περιόδους πριν την 1/1/2013 θα λάβουν σύνταξη που αποτελείται από το συνδυασμό δύο αναλογικών μερών σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος καθεστώτος και με τις διατάξεις της μεταρρύθμισης.

Η κρατική επιχορήγηση για το ΙΚΑ θα περιοριστεί στο 1,3% του ΑΕΠ, συμπεριλαμβανομένων των συγχωνευόμενων Ταμείων. Η κρατική επιχορήγηση αποκλειστικά για το ΙΚΑ θα μπορούσε να περιοριστεί σε τάξη μεγέθους 1% του ΑΕΠ.

Οι συνταξιούχοι με ποσό σύνταξης πλέον των €1.400 ανά μήνα θα καταβάλλουν εισφορά αλληλεγγύης ύψους 3% και περισσότερο.

- (3) ΟΓΑ: Η κρατική επιχορήγηση για τον ΟΓΑ θα περιοριστεί στο 0,3% του ΑΕΠ.
- (4) ΟΑΕΕ: Τα υφιστάμενα ετήσια ποσοστά αναπλήρωσης ύψους περίπου 2% τροποποιούνται ως ακολούθως:

Πίνακας 2. Ετήσια ποσοστά αναπλήρωσης αυτοαπασχολούμενων, ανά ασφαλιστική κατηγορίας

Ασφ. Κατηγορία	Ετήσιο Ποσοστό Αναπλήρωσης ανά ασφαλιστική περίοδο		
	Από 31 έως 36	Πέραν των 36	
Αριθ.	Πρώτα 30 έτη	έτη Κάθε 4 ^ο έτος επιπροσθέτως	ετών
1	0.9	0.1	2.1
2	0.9	0.1	2.1
3	0.9	0.1	2.1
4	0.9	0.1	2.1
5	0.9	0.1	2.1
6	1.0	0.1	2.1
7	1.1	0.1	2.1
8	1.2	0.1	2.1
9	1.3	0.1	2.1
10	1.4	0.1	2.1
11	1.4	0.1	2.1
12	1.4	0.1	2.1
13	1.4	0.1	2.1
14	1.4	0.1	2.1

Η κρατική επιχορήγηση για τον ΟΑΕΕ θα περιοριστεί στο 0,4% του ΑΕΤ

- (5) Δημόσιο: Το σχήμα συνταξιοδότησης των δημοσίων υπαλλήλων θα κλείσει για όλους τους νεοεισερχόμενους από το την 1 Ιανουαρίου 2013. Από την ανωτέρω ημερομηνία, οι δημόσιοι υπάλληλοι θα εντάσσονται στο ΙΚΑ. Στις εκτιμήσεις της παρούσας μελέτης θεωρήθηκε ότι οι υφιστάμενοι δημόσιοι υπάλληλοι θα λαμβάνουν σύνταξη υπολογιζόμενη αναλογικά με βάση τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας και τις διατάξεις της μεταρρύθμισης που αφορά το ΙΚΑ

2.2. Παραδοχές

Μακροοικονομικές Παραδοχές

Στην παρούσα μελέτη έγινε χρήση των μακροοικονομικών παραδοχών που παρασχέθηκαν από το EC ECOFIN Ageing Working Group. Συνοψίζονται στον Πίνακα του Παραρτήματος Α.2

Σχόλια

Οι παραδοχές του EC ECOFIN λαμβάνουν υπόψη ένα σταθερό μακροχρόνιο ποσοστό ανεργίας ύψους 8,3% ανεξαρτήτως της αυξανόμενης δημογραφικής πίεσης. Αυτό συνδυαζόμενο με την παραδοχή της παραγωγικότητας, οδηγεί σε πτωτικά ποσοστά μεταβολής του ΑΕΠ από το 2030 ως το 2050. Οι συγγραφείς του παρόντος Τεχνικού Σημειώματος θα ανέμεναν το μακροχρόνιο ποσοστό ανεργίας να μειώνεται σταδιακά στο επίπεδο του 3%, λόγω ακριβώς του συνεχώς αυξανόμενου δείκτη εξάρτησης και της μειούμενης προσφοράς εργατικού δυναμικού. Το ανωτέρω θα βελτίωνε τα αποτελέσματα για έναν αριθμό δεκαετιών, μέχρι του χρόνου εκείνου κατά τον οποίο οι επιπρόσθετοι ασφαλισμένοι εισρέουν στον συνταξιοδοτούμενο πληθυσμό.

Δημογραφικές παραδοχές

Οι δημογραφικές προβολές για το σύνολο του πληθυσμού αλλά και του δείκτη απασχολησιμότητας έχουν παρασχεθεί από το EC ECOFIN. Οι σχετικές παραδοχές σε συνδυασμό με τις μακροοικονομικές παραδοχές μας επιτρέπουν να προβούμε σε προβολές του συνόλου του εργατικού δυναμικού και του συνόλου των απασχολούμενων. Στο συνολικό πλαίσιο των ανωτέρω προβολών, οι ενεργοί ασφαλισμένοι κατανέμονται σε πέντε διαφορετικά σχήματα, με βάση την κατανομή των ενεργών ασφαλισμένων κατά την έναρξη των προβολών και των ακόλουθων παραδοχών:

- Το συνολικό πλήθος των ενεργών εισφερόντων ασφαλισμένων στον ΟΓΑ θα μειώνεται κατά 1% ανά έτος μετά το 2008
- Το πλήθος των ενεργών ασφαλισμένων στον ΟΑΕΕ ανά ηλικία και φύλο θα παραμείνει σε σταθερές αναλογίες σύμφωνα με τον πληθυσμό των αντίστοιχων υπο-ομάδων
- Το πλήθος των δημοσίων υπαλλήλων θα παραμείνει σταθερό για όσα χρόνια ο συνολικός πληθυσμός αυξάνεται και παραμένει σε σταθερή αναλογία του συνολικού πληθυσμού για όσα χρόνια ο συνολικός πληθυσμός μειώνεται. Από την 1/1/2013 δεν θα υπάρχουν νέοι ασφαλισμένοι στο συνταξιοδοτικό σχήμα των δημοσίων υπαλλήλων. Οι νέοι ασφαλισμένοι θα εντάσσονται στο ΙΚΑ
- Το ΙΚΑ θα απορροφά το υπολειπόμενο εργατικό δυναμικό (δηλ. τα μέρη του εργατικού δυναμικού που δεν ασφαίζονται στον ΟΑΕΕ, στον ΟΓΑ και στο Δημόσιο) μείον ένα μερίδιο που αντιπροσωπεύει το συνολικό πλήθος των ασφαλισμένων σε μικρότερα σχήματα
- Ο ΟΓΑ θα απορροφά όλους τους ανασφάλιστους υπερέλικες, οι οποίοι δεν θα λαμβάνουν σύνταξη από το ΙΚΑ, τον ΟΑΕΕ, το Δημόσιο ή τα μικρότερα σχήματα.

3. Αρχικά αποτελέσματα

Ο ακόλουθος πίνακας εμφανίζει τα κύρια αποτελέσματα των εκτιμήσεων, συγκρίνοντας το σενάριο για το ισχύον σύστημα (*status quo scenario*) με το σενάριο της μεταρρύθμισης (*reform scenario*). Τα αποτελέσματα για το ΙΚΑ και τον ΟΑΕΕ έχουν την ποιότητα της αναλογιστικής αποτίμησης. Τα αποτελέσματα για το Δημόσιο και τον ΟΓΑ βασίζονται σε αναλογιστικά μοντέλα τα οποία απαιτούν περαιτέρω τεκμηρίωση. Τα αποτελέσματα του Δημοσίου βασίζονται σε στατιστικά στοιχεία που χρονολογούνται από το 2005, καθώς τα δεδομένα με ημερομηνία 2008 δεν ήταν πλήρως διαθέσιμα.

Η μετακίνηση των ασφαλισμένων μεταξύ της κλειστής ασφαλιστικής ομάδας των δημοσίων υπαλλήλων και των λοιπών σχημάτων (περισσότερο πιθανόν προς το ΙΚΑ) δεν έχουν ληφθεί υπόψη προς το παρόν. Αυτές οι μετακινήσεις όταν ληφθούν υπόψη αναμένεται να βελτιώσουν τα αποτελέσματα για το ΙΚΑ κατά την πλειότερη περίοδο προβολών.

Συνολικά, τα παρουσιαζόμενα αποτελέσματα ακόμη έχουν τον χαρακτήρα εκτίμησης, αλλά θεωρούμε ότι είναι μια λογική εκτίμηση της τάξης μεγέθους και της τάσης του συνολικού ελλείμματος.

Πίνακας 3. Αποτελέσματα Βασικών Προβολών (2008-2060)

Εκτιμώμενο έλλειμμα του Ελληνικού Συνταξιοδοτικού Συστήματος 2008 - 2060, 22 Ιουνίου 2010

Status quo

ΕΤΟΣ	ΙΚΑ		ΔΗΜΟΣΙΟ	ΟΓΑ	ΟΑΕΕ		ΛΟΙΠΑ Εκτίμηση	ΣΥΝΟΛΟ Εκτίμηση
	Παροχές% του ΑΕΠ	Ετήσιο Έλλειμμα (% στο ΑΕΠ)	Ετήσιο Έλλειμμα (% στο ΑΕΠ)	Ετήσιο Έλλειμμα (% στο ΑΕΠ)	Παροχές% του ΑΕΠ	Ετήσιο Έλλειμμα (% στο ΑΕΠ)	Ετήσιο Έλλειμμα (% στο ΑΕΠ)	Ετήσιο Έλλειμμα (% στο ΑΕΠ)
2008	3.4	0.8	1.9	1.9	1.0	0.2	0.8	5.6
2009	3.6	0.8	2.0	2.0	1.0	0.2	0.8	5.8
2010	3.7	1.0	2.1	2.1	1.0	0.2	0.8	6.2
2011	3.9	1.3	2.2	2.2	1.1	0.2	0.8	6.8
2012	4.0	1.3	2.3	2.2	1.1	0.3	0.8	6.9
2013	4.0	1.3	2.3	2.2	1.1	0.3	0.8	6.9
2014	4.0	1.3	2.3	2.2	1.2	0.3	0.8	6.9
2015	4.0	1.3	2.3	2.2	1.2	0.3	0.8	6.9
2016	4.0	1.3	2.3	2.2	1.2	0.4	0.8	6.9
2017	3.9	1.3	2.3	2.1	1.3	0.4	0.8	6.9
2018	3.9	1.2	2.3	2.1	1.3	0.4	0.8	6.9
2019	3.9	1.2	2.3	2.1	1.3	0.5	0.8	6.8
2020	3.9	1.2	2.3	2.0	1.4	0.5	0.8	6.8
2025	4.0	1.2	2.3	1.9	1.6	0.7	0.8	7.0
2030	4.3	1.4	2.5	1.9	1.9	1.0	0.8	7.6
2035	4.6	1.7	2.6	1.7	2.1	1.3	0.8	8.1
2040	5.0	2.1	2.7	1.7	2.4	1.6	0.8	8.8
2045	5.8	2.9	2.8	1.6	2.6	1.8	0.8	9.9
2050	6.6	3.6	2.9	1.5	2.7	1.8	0.8	10.7
2055	6.9	4.0	3.0	1.3	2.6	1.8	0.8	10.8
2060	6.9	4.0	3.0	1.1	2.5	1.7	0.8	10.7

Reform

ΕΤΟΣ	ΙΚΑ		ΔΗΜΟΣΙΟ(1)	ΟΓΑ(2)	ΟΑΕΕ		ΛΟΙΠΑ Εκτίμηση	ΣΥΝΟΛΟ Εκτίμηση
	Παροχές% του ΑΕΠ	Ετήσιο Έλλειμμα (% στο ΑΕΠ)	Ετήσιο Έλλειμμα (% στο ΑΕΠ)	Ετήσιο Έλλειμμα (% στο ΑΕΠ)	Παροχές% του ΑΕΠ	Ετήσιο Έλλειμμα (% στο ΑΕΠ)	Ετήσιο Έλλειμμα (% στο ΑΕΠ)	Ετήσιο Έλλειμμα (% στο ΑΕΠ)
2008	3.4	0.8	1.9	1.9	1.0	0.2	0.8	5.6
2009	3.5	0.8	2.0	2.0	1.0	0.2	0.8	5.7
2010	3.7	1.0	2.1	2.1	1.0	0.2	0.8	6.1
2011	3.9	1.0	2.2	2.2	1.1	0.2	0.8	6.4
2012	3.9	0.9	2.2	2.2	1.1	0.2	0.8	6.3
2013	3.9	0.8	2.2	2.1	1.1	0.2	0.8	6.2
2014	3.9	0.7	2.2	2.1	1.1	0.3	0.8	6.1
2015	3.8	0.7	2.2	2.1	1.2	0.3	0.8	6.1
2016	3.8	0.6	2.3	2.0	1.2	0.3	0.8	6.1
2017	3.8	0.6	2.3	2.0	1.2	0.3	0.8	6.0
2018	3.7	0.6	2.3	2.0	1.2	0.4	0.8	6.0
2019	3.7	0.5	2.3	1.9	1.2	0.4	0.8	5.9
2020	3.6	0.5	2.3	1.9	1.3	0.4	0.8	5.9
2025	3.6	0.3	2.4	1.8	1.4	0.5	0.8	5.9
2030	3.8	0.4	2.6	1.8	1.5	0.7	0.8	6.4
2035	4.0	0.4	2.7	1.7	1.7	0.9	0.8	6.5
2040	4.2	0.6	2.8	1.6	1.9	1.0	0.8	6.8
2045	4.8	1.2	2.7	1.5	2.0	1.2	0.8	7.4
2050	5.3	1.8	2.4	1.4	2.0	1.2	0.8	7.6
2055	5.5	2.0	1.9	1.3	2.0	1.2	0.8	7.1
2060	5.5	2.0	1.4	1.1	1.9	1.1	0.8	6.5

(1) Εκτίμηση με βάση κλειστή ομάδα από το 2013, δεν έχει ληφθεί υπόψη η νέα γενιά του Δημοσίου που θα ενταχθεί στο ΙΚΑ

(2) Δεν υπάρχει διαθέσιμη προβολή για το reform scenario. Η εκτίμηση που έχει ληφθεί είναι συντηρητική

Βασιζόμενοι στις προαναφερθείσες παραδοχές, διαφαίνεται ότι το συνολικό έλλειμμα υπό τις προϋποθέσεις του ισχύοντος καθεστώτος ασφάλισης θα αυξανόταν από περίπου 5,6% του ΑΕΠ (περιλαμβανομένου του ελλείμματος 0,8% των ταμείων που δεν μελετώνται), σε περίπου 7% κατά το έτος 2025 και σε 10,7% κατά το έτος 2060. Η μεταρρύθμιση όπως σχεδιάζεται στον παρόντα χρόνο θα μειώσει τις χρηματοοικονομικές πιέσεις. Το συνολικό έλλειμμα κατά το 2060 αναμένεται να μειωθεί στο 6,5% του ΑΕΠ, αυξανόμενο δηλαδή μόνο κατά 1% στις επόμενες πέντε δεκαετίες. Δεδομένης της αναμενόμενης μείωσης του ελλείμματος του ΝΑΤ η εκτίμηση αυτή μπορεί να θεωρηθεί ως συντηρητική.

Ο χρόνος που το έλλειμμα του ΙΚΑ διασταυρώνει τη γραμμή του 1% του ΑΕΠ -ποσοστό που στο νομοσχέδιο μεταρρύθμισης ορίζεται ως μέγιστο επίπεδο κρατικής επιχορήγησης- μετακινήθηκε κατά τουλάχιστον τρεις δεκαετίες αργότερα (από περίπου το 2010 στο 2040 περίπου). Συνολικά, η μεταρρύθμιση εμφανίζεται ικανή να περιορίσει το συνολικό τρέχον έλλειμμα του Ελληνικού Συνταξιοδοτικού Συστήματος μακροχρόνια, στο σημερινό επίπεδο.

Η συνολική δαπάνη συντάξεων για το ΙΚΑ και τον ΟΑΕΕ, στο ισχύον καθεστώς (status quo scenario) θα αύξανε από 4,4% του ΑΕΠ το 2008 σε 9,5% του ΑΕΠ το 2060. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις για τη μεταρρύθμιση (reform scenario) η αντίστοιχη συνολική δαπάνη συντάξεων από 4,4% του ΑΕΠ το 2008 φτάνει στο 7,4% του ΑΕΠ το 2060. Η αύξηση της δαπάνης κατά περίπου 3 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ -σύμφωνα με τη μεταρρύθμιση- για τις επόμενες

δεκαετίες (2008-2060) θα ήταν συμβατή με την τάξη μεγέθους που αναμένεται από το EC ECOFIN], αφού αναμένεται επιπλέον όφελος από το σχήμα του Δημοσίου και του ΟΓΑ.

Παρόλα αυτά, ακόμη και το επίπεδο ελλείμματος που προκύπτει με την εφαρμογή της μεταρρύθμισης, υποδηλώνει ότι ένα σημαντικό συστηματικό πλόβλημα ελλείμματος απομένει και πρέπει να αντιμετωπιστεί. Το εναπομείναν κόστος επηρεάζεται κατά πολύ από την ραγδαία χειροτέρευση των δημογραφικών δεικτών εξάρτησης μετά το 2025.

Αυτό μπορεί να αποδοθεί σε δύο λόγους. Ο πρώτος είναι οι δημογραφικές εξελίξεις στην Ελλάδα. Ο λόγος του πλήθους των ατόμων με ηλικία μεγαλύτερη των 65 ετών προς το πλήθος των ατόμων στις ενεργές ηλικιακές ομάδες (15 έως 64) υπερδιπλασιάζεται μεταξύ του 2010 και του 2060. Παρόλα αυτά, μία περαιτέρω επίπτωση είναι περισσότερο τεχνητή. Μερικές από τις επιπτώσεις στο ΙΚΑ δύναται να αποδοθούν στην παραδοχή ότι το επίπεδο απασχόλησης θα μειώνεται μετά το 2030. Αυτό είναι περισσότερο αποτέλεσμα της παραδοχής για τη μακροχρόνια ανεργία στο μακροοικονομικό πλαίσιο του ECOFIN η οποία εμφανίζεται σε αρκετά υψηλά επίπεδα δεδομένης της δημογραφικής πίεσης επί του εργατικού δυναμικού.

Τα αναλυτικά αποτελέσματα των αναλογιστικών προβολών καθώς και οι λεπτομερείς παραδοχές για το ΙΚΑ και τον ΟΑΕΕ παρατίθενται στην ενότητα των αποτελεσμάτων, στους πίνακες του Παραρτήματος.

Οι συνολικοί δείκτες παροχών (λόγος μέσων παροχών προς μέσες συντάξεις) βαίνουν μειούμενοι. Αυτό είναι αποτέλεσμα των τροποποιήσεων στα ποσοστά αναπλήρωσης από τη μεταρρύθμιση, της παραδοχής για το δείκτη αναπροσαρμογής των παροχών, καθώς επίσης και σε μεγάλο βαθμό των αποτελεσμάτων της μεταρρύθμισης του 1993 (η οποία οδηγεί σε αξιοσημείωτη μείωση των ποσοστών αναπλήρωσης μετά το 2030). Εν όψει των μειούμενων δεικτών παροχών, διαφαίνεται ότι ένα μέτρο προτεραιότητας για το μέλλον, θα ήταν η αντιμετώπιση των ταχέως αυξανόμενων δεικτών δημογραφικής εξάρτησης του συστήματος.

Ο δείκτης αναπλήρωσης των συντάξεων μειώνεται ταχέως σε επίπεδο [μικρότερο του 50%], λόγω της ετήσιας αναπροσαρμογής των παροχών με το δείκτη τιμών καταναλωτή. Επιπρόσθετες μειώσεις στα μέσα επίπεδα των μακροχρόνιων συντελεστών αναπλήρωσης δεν φαίνεται να είναι αναγκαίες ή επιθυμητές. Εν τούτοις, αν τα υψηλότερα επίπεδα των υφιστάμενων δεικτών παροχών πρέπει να μειωθούν, η απλούστερη και αποτελεσματικότερη μέθοδος θα ήταν το πάγωμα των συντάξεων για επιπρόσθετο αριθμό ετών.

4. Σύνοψη, παρατηρήσεις και προκαταρκτικές προτάσεις

Οι ανωτέρω προκαταρκτικές εκτιμήσεις για τη μεταρρύθμιση του Ελληνικού Συνταξιοδοτικού Συστήματος δεικνύουν βελτιώσεις σε σχέση με το συνολικό χρηματοοικονομικό έλλειμμα του συστήματος υποχρεωτικής ασφάλισης κύριας σύνταξης του 1ου πυλώνα. Βασιζόμενοι στην ανωτέρω μεθοδολογία καθώς και στις παραδοχές του ECOFIN Ageing Working Group, οι αρχικές μας εκτιμήσεις υποδηλώνουν ότι το συνολικό έλλειμμα του συστήματος δύναται να μειωθεί κατά την τελική προβολή ως 4% σε σχέση με το καθεστώς κατά το 2060. Τούτο αποτελεί μέγιστη προσπάθεια προσαρμογής και σηματοδοτεί μια «σχεδόν σταθεροποίηση» στα σημερινά επίπεδα του ελλείμματος ακόμα και υπό το πλαίσιο των αυξανόμενων δημογραφικών δεικτών εξάρτησης. Επίσης εκτιμάται ότι το 2013, κυρίως λόγω της αύξησης των εισφορών

προς το ΙΚΑ, καθώς και το πάγωμα των συντάξεων, η συνεισφορά του συνταξιοδοτικού συστήματος στη μείωση του κυβερνητικού ελλείμματος θα είναι της τάξης του 0,7% του ΑΕΠ (επί ενός αναμενόμενου συνολικού δημοσιονομικού ελλείμματος 4,9% του ΑΕΠ το 2013, (IMF απαίτηση για "Stand-By" συμφωνία της 5^{ης} Μαΐου 2010, σελ.26)

Αν οι δείκτες αναφοράς του ελλείμματος όπως έχουν τεθεί στο προσχέδιο νόμου θα έπρεπε να ικανοποιούνται κατά τη συνολική διάρκεια των προβολών, και/ή οι δαπάνες θα έπρεπε να μειωθούν ταχύτερα, τότε θα έπρεπε να ληφθούν ακόμη περισσότερα αποτελεσματικά μέτρα. Αυτά θα μπορούσε να είναι τα ακόλουθα:

- Ταχύτερη αύξηση της πραγματικής ηλικίας συνταξιοδότησης, μεταξύ άλλων μέσω της αύξησης των ετών ως προϋπόθεση για πλήρη συνταξιοδότηση (ως π.χ από 37 σε 40)
- Εξίσωση της ηλικίας συνταξιοδότησης για άνδρες και γυναίκες εντός μεταβατικής περιόδου, με παράλληλη πιθανή αναγνώριση ως προϋπηρεσίας περιόδους ανατροφής τέκνων
- Μείωση του πραγματικού μέσου ποσοστού αναπλήρωσης με πάγωμα των συντάξεων για περισσότερο χρόνο πέραν του 2012
- Πιθανώς απλοποίηση των ετήσιων ποσοστών αναπλήρωσης σε σχέση με το σχέδιο νόμου, αναλαμβάνοντας παράλληλα νομική ανάλυση σε σχέση με τη συμβατότητα των τροποποιήσεων με τη Συνθήκη Κοινωνικής Ασφάλισης του ILO-ελάχιστα στάνταρντς-του 1952 (No 102) την οποία η Ελλάδα επικύρωσε το 1955. Αυτή απαιτεί ελάχιστο ετήσιο ποσοστό αναπλήρωσης της τάξης του 1,33%. Επίσης πρέπει να ελεγχθεί η συμβατότητα με τη Συνθήκη Παροχών Αναπηρίας, Γήρατος και Χηρείας του ILO του 1967 (No 128) η οποία απαιτεί ετήσιο ποσοστό αναπλήρωσης 1,5%
- Αύξηση του επιπέδου των εισφορών των δημοσίων υπαλλήλων (ένα ενδεχόμενο θα ήταν να τεθούν στο ίδιο επίπεδο με αυτές του ΙΚΑ, αλλά προσαρμοσμένες όπου υπάρχει διαφορά στα θεωρητικά ποσοστά αναπλήρωσης π.χ,για ηλικία 65 και πλήρη εργάσιμο βίο 40 ετών)

Πλήθος λοιπών τροποποιήσεων των αναλογιστικών μοντέλων θα γίνουν τις επόμενες εβδομάδες. Λόγω ακριβώς της πολυπλοκότητας του συστήματος ως σύνολο και ειδικότερα των κινήσεων των ασφαλισμένων μεταξύ των σχημάτων, μια πλήρης μοντελοποίηση όλων σχημάτων καθώς και των διαφόρων προτάσεων μεταρρύθμισης, είναι αδύνατον να έχει περατωθεί νωρίτερα από το τέλος Ιουλίου 2010. Η Αναλογιστική Υπηρεσία του ILO θα παρέχει υποστήριξη στην ΕΑΑ κατά το μέγιστο δυνατό.

Παράρτημα Α

Α.1. Δομή και Οικονομική Κατάσταση των Συνταξιοδοτικών Σχημάτων -ΕΤΟΣ 2008

Pension Funds	ACTIVE contributors	PENSIONERS	CONTRIBUTIONS (mill. Euro)	EXPENDITURES (mill. Euro)	Reported SUBSIDY (mill. Euro)	Other resources (mill. Euro)	Primary deficit/surplus (+), Mill. Euro	State subsidy due, Mill. Euro	State subsidy due, in% of GDP	State Subsidy due in % of Total
	Total	Total	in millions							
Public Sector*	548,555	335,529	911	5,525	0	0	-4,614	-4614	-1.93	35
IKA****	2,558,954	1,003,900	6,313	8,238	2,407	0	-1,925	-1925	-0.80	14
OAEE	749,881	278,979	1,925	2,329	629	0	-404	-404	-0.17	3
OGA	710,483	774,901	305	4,834	4,697	0	-4,529	-4529	-1.89	34
Subtotal: the big four	4,567,853	2,393,309						-11,472	-4.80	86
BANKS (ETE/ATE/ETBA/TAPIL/TAPOTE (Telecommunication) ***	21,001	25,557	226	392	0	53	-113	-113	-0.05	1
DEH (Electricity)	24,532	32,446	333	1,072	347	0	-731	-731	-0.31	5
BANK OF GREECE	2,460	4,704	52	85	19	497	52	0	0.00	0
ETAA	254,516	28,975	1,076	900	211	156	332	0	0.00	0
ETAP-MME (Journalists)**	22,000	5,200	90	106	3	94	78	0	0.00	0
NAT	21,500	69,784	100	1,020	912	28	-892	-892	-0.37	7
OTHERS(TSP-HSAP/TSEAPSG)	23,975	15,286	94	221	1	1	-127	-127	-0.05	1
Subtotal, Smaller schemes	399,946	232,122	2,312	4,574	1,493	836	-1,426	-1,888	-0.79	14
TOTAL	4,967,799	2,625,431	11,766	25,500	9,226	836	-12,898	-13,360	-5.59	100
* Data from the study of 2008 -projections (base year 2005-2007)/ The military is included, the deficit in the PS is considered a subsidy										
** Data from the report of the Social Budget 2008										
*** Statistically reported subsidy data for one half year only due to merger of Scheme with IKA was Euro mill., here estimated to be equivalent to Euro mill. 753 p.a.										
**** statistical subsidy reduced by 48% 0.919492339 0.911587088										

Α.2. Βασικές Μακροοικονομικές Προϋποθέσεις

Baseline scenario	Year:												
MAIN VARIABLES	2008	2009	2010	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060
Real GDP (growth rate)	2.0	-2.0	-4.0	2.2	2.8	2.1	1.5	1.4	1.1	1.0	1.2	1.3	1.4
Labour input (growth rate)	0.3	-1.0	-2.6	0.5	0.2	0.0	-0.1	-0.6	-0.7	-0.6	-0.5	-0.4	-0.3
Employment growth (15-71)	0.1	-1.2	-2.6	0.5	0.2	0.0	-0.1	-0.6	-0.7	-0.6	-0.5	-0.4	-0.3
Changes in Hours worked per employee (growth rate)	0.2	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Labour productivity (growth rate, per hour)	1.7	-0.9	-1.4	1.7	2.6	2.1	1.6	1.9	1.8	1.6	1.7	1.7	1.7
TFP (growth rate)	1.0	-1.7	-2.7	1.8	2.1	1.3	1.0	1.3	1.2	1.1	1.1	1.1	1.1
Capital deepening (contribution to labour productivity growth)	0.7	0.8	1.3	-0.1	0.5	0.8	0.6	0.7	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6
GDP in 2007 prices (in billions euros)	231.0	226.5	217.3	227.7	258.4	289.9	316.0	338.9	359.9	378.5	399.4	425.4	455.9
Employment growth (15-64)	1.8	-1.2	-1.8	0.5	0.2	0.0	-0.1	-0.6	-0.7	-0.7	-0.4	-0.3	-0.3
Population growth (working age:15-64)	0.3	0.3	0.1	0.0	-0.2	-0.2	-0.4	-0.6	-0.8	-0.7	-0.5	-0.2	-0.2
Participation rate (15-64)	67.5	67.8	68.2	69.3	69.4	68.8	68.3	68.3	68.4	68.7	69.1	69.0	68.8
Employment rate (15-64)	62.3	61.4	60.2	59.7	61.1	61.8	62.6	62.6	62.7	63.0	63.4	63.3	63.1
Unemployment rate (15-64)	7.7	9.5	11.6	13.8	12.0	10.1	8.3	8.3	8.3	8.3	8.3	8.3	8.3
scenario with pensions reform	Year:												
MAIN VARIABLES	2008	2009	2010	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060
Real GDP (growth rate)	2.0	-2.0	-4.0	2.5	3.1	2.3	1.6	1.5	1.1	0.9	1.1	1.3	1.5
Labour input (growth rate)	0.3	-1.0	-2.6	0.9	0.5	0.2	0.0	-0.4	-0.7	-0.7	-0.5	-0.4	-0.2
Employment growth (15-71)	0.1	-1.2	-2.6	0.9	0.5	0.2	0.1	-0.4	-0.7	-0.7	-0.5	-0.4	-0.2
Changes in Hours worked per employee (growth rate)	0.2	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Labour productivity (growth rate, per hour)	1.7	-0.9	-1.4	1.7	2.6	2.1	1.6	1.9	1.8	1.6	1.7	1.7	1.7
TFP (growth rate)	1.0	-1.7	-2.7	1.8	2.1	1.3	1.0	1.3	1.2	1.1	1.1	1.1	1.1
Capital deepening (contribution to labour productivity growth)	0.7	0.8	1.3	-0.1	0.5	0.8	0.6	0.7	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6
GDP in 2007 prices (in billions euros)	231.0	226.5	217.3	229.2	264.1	299.4	328.2	354.9	377.9	396.1	416.6	443.4	475.4
Employment growth (15-64)	1.8	-1.2	-1.8	0.9	0.5	0.1	0.1	-0.4	-0.7	-0.7	-0.5	-0.3	-0.2
Population growth (working age:15-64)	0.3	0.3	0.1	0.0	-0.2	-0.2	-0.4	-0.6	-0.8	-0.7	-0.5	-0.2	-0.2
Participation rate (15-64)	67.5	67.8	68.2	70.1	71.5	71.5	71.3	72.1	72.4	72.4	72.6	72.4	72.2
Employment rate (15-64)	62.3	61.4	60.2	60.4	62.9	64.2	65.4	66.1	66.3	66.3	66.5	66.4	66.2
Unemployment rate (15-64)	7.7	9.5	11.6	13.8	12.0	10.1	8.3	8.3	8.3	8.3	8.3	8.3	8.3

Παράρτημα Β. Προϋποθέσεις και αποτελέσματα

ΙΚΑ

Πίνακας 1.1 ΙΚΑ Δημογραφικά στοιχεία 2008-2060
(Status quo scenario)

ΕΤΟΣ	Πλήθος Εισφερόντων	# συνταξιούχων			Σύνολο	Λόγος συνταξιούχων προς εισφέροντες
		Γήρατος	Αναπηρίας	Επιζώντων		
2008	2,558,954	607,264	131,154	265,960	1,004,378	0.39
2009	2,512,945	603,596	132,987	267,186	1,003,769	0.40
2010	2,436,984	601,131	134,798	268,292	1,004,220	0.41
2011	2,315,137	599,548	136,637	269,297	1,005,482	0.43
2012	2,303,746	598,831	138,507	270,197	1,007,535	0.44
2013	2,340,134	598,583	140,648	271,106	1,010,337	0.43
2014	2,370,905	599,448	143,237	271,991	1,014,676	0.43
2015	2,400,319	600,644	146,162	272,816	1,019,622	0.42
2016	2,423,091	602,939	149,348	273,721	1,026,008	0.42
2017	2,444,464	605,636	152,738	274,588	1,032,962	0.42
2018	2,466,050	609,016	156,339	275,292	1,040,647	0.42
2019	2,487,723	613,444	160,167	275,941	1,049,551	0.42
2020	2,504,083	618,603	164,226	276,457	1,059,286	0.42
2025	2,568,951	657,753	188,255	277,514	1,123,521	0.44
2030	2,623,730	735,661	217,706	276,529	1,229,896	0.47
2035	2,563,300	826,084	251,120	277,052	1,354,256	0.53
2040	2,473,419	952,178	285,587	283,872	1,521,638	0.62
2045	2,382,019	1,142,751	315,588	299,945	1,758,283	0.74
2050	2,307,822	1,297,355	337,214	325,940	1,960,509	0.85
2055	2,275,250	1,374,770	350,448	359,901	2,085,119	0.92
2060	2,261,062	1,411,609	356,776	397,517	2,165,902	0.96

Πίνακας 1.2 ΙΚΑ Δημογραφικά στοιχεία 2008-2060
(Reform scenario)

ΕΤΟΣ	Πλήθος Εισφερόντων	# συνταξιούχων			Σύνολο	Λόγος συνταξιούχων προς εισφέροντες
		Γήρατος	Αναπηρίας	Επιζώντων		
2008	2,558,954	607,264	131,154	265,960	1,004,378	0.39
2009	2,512,945	603,596	132,987	267,186	1,003,769	0.40
2010	2,436,984	601,131	134,798	268,292	1,004,220	0.41
2011	2,315,137	599,614	136,496	269,296	1,005,406	0.43
2012	2,303,746	599,040	137,944	270,195	1,007,179	0.44
2013	2,349,557	599,017	139,356	271,101	1,009,475	0.43
2014	2,390,842	600,217	140,867	271,981	1,013,065	0.42
2015	2,432,279	601,848	142,351	272,795	1,016,995	0.42
2016	2,469,148	604,728	143,727	273,685	1,022,139	0.41
2017	2,505,247	608,152	144,931	274,529	1,027,611	0.41
2018	2,542,018	612,424	145,955	275,203	1,033,582	0.41
2019	2,577,415	617,934	146,797	275,812	1,040,543	0.40
2020	2,606,497	624,379	147,441	276,279	1,048,098	0.40
2025	2,712,684	672,031	152,560	276,906	1,101,498	0.41
2030	2,787,925	762,124	161,873	275,178	1,199,174	0.43
2035	2,763,560	867,412	174,491	274,720	1,316,622	0.48
2040	2,683,195	1,014,469	188,964	280,477	1,483,911	0.55
2045	2,570,685	1,236,631	202,490	295,763	1,734,884	0.67
2050	2,479,338	1,429,766	212,790	321,769	1,964,324	0.79
2055	2,440,353	1,550,965	219,315	356,845	2,127,125	0.87
2060	2,424,054	1,626,020	222,343	396,792	2,245,155	0.93

Πίνακας 2.1 ΙΚΑ προβολή παροχών ανά κατηγορία 2008-2060 (εκατ.)
(Status quo scenario)

ΕΤΟΣ	Γήρατος	Αναπηρίας	Επιζώντων	Σύνολο	Παροχές (% του ασφαλισμού μισθού)	Παροχές% του ΑΕΠ
2008	5,753	930	1,555	8,238	27.1	3.44
2009	5,895	970	1,603	8,468	27.4	3.57
2010	6,103	1,018	1,664	8,785	28.9	3.71
2011	6,446	1,088	1,761	9,295	31.3	3.95
2012	6,691	1,140	1,827	9,657	31.3	3.98
2013	6,944	1,196	1,896	10,035	31.1	3.97
2014	7,216	1,257	1,968	10,440	31.0	3.97
2015	7,495	1,322	2,042	10,860	30.8	3.96
2016	7,798	1,392	2,121	11,311	30.7	3.95
2017	8,116	1,467	2,202	11,786	30.6	3.94
2018	8,455	1,547	2,286	12,288	30.5	3.93
2019	8,820	1,632	2,373	12,826	30.3	3.92
2020	9,210	1,723	2,464	13,397	30.1	3.90
2025	11,637	2,284	2,965	16,886	29.8	3.97
2030	15,361	3,036	3,561	21,958	31.0	4.29
2035	19,701	4,022	4,280	28,003	32.6	4.62
2040	25,305	5,317	5,171	35,793	35.3	5.03
2045	34,885	6,907	6,299	48,091	41.2	5.82
2050	46,667	8,661	7,751	63,079	46.7	6.56
2055	57,572	10,524	9,586	77,682	48.7	6.87
2060	68,629	12,539	11,797	92,966	49.1	6.95

Πίνακας 2.2 ΙΚΑ προβολή παροχών ανά κατηγορία 2008-2060 (εκατ.)
(Reform scenario)

ΕΤΟΣ	Γήρατος	Αναπηρίας	Επιζώντων	Σύνολο	Παροχές (% του ασφαλισμού μισθού)	Παροχές% του ΑΕΠ
2008	5,753	930	1,555	8,238	27.1	3.44
2009	5,867	968	1,596	8,431	27.3	3.55
2010	5,931	992	1,617	8,540	28.2	3.75
2011	6,007	1,014	1,638	8,659	29.6	3.90
2012	6,094	1,033	1,659	8,787	29.9	3.92
2013	6,310	1,073	1,714	9,097	29.6	3.90
2014	6,548	1,114	1,771	9,434	29.3	3.87
2015	6,796	1,156	1,830	9,782	29.0	3.83
2016	7,069	1,197	1,892	10,158	28.7	3.80
2017	7,357	1,238	1,956	10,552	28.4	3.77
2018	7,652	1,276	2,022	10,951	28.0	3.73
2019	7,975	1,311	2,091	11,377	27.6	3.69
2020	8,325	1,346	2,161	11,832	27.2	3.65
2025	10,541	1,563	2,546	14,649	26.2	3.61
2030	13,857	1,864	2,996	18,717	26.5	3.81
2035	17,441	2,254	3,535	23,230	26.8	3.96
2040	21,829	2,763	4,193	28,785	27.9	4.17
2045	29,510	3,394	5,017	37,921	31.9	4.75
2050	38,920	4,098	6,063	49,081	35.9	5.29
2055	47,789	4,841	7,344	59,975	37.3	5.50
2060	56,897	5,624	8,827	71,348	37.5	5.53

Πίνακας 3.1 ΙΚΑ προβολή χρηματοοικονομικών μεγεθών, 2008-2060 (εκατ.)
(Status quo scenario)

ΕΤΟΣ	Εισφορές	Παροχές	Έλλειμμα	Ετήσιο Έλλειμμα (% στο ΑΕΠ)
2008	6,379	8,238	-1,859	0.78
2009	6,476	8,493	-2,017	0.85
2010	6,376	8,810	-2,434	1.03
2011	6,220	9,322	-3,102	1.32
2012	6,467	9,685	-3,218	1.33
2013	6,761	10,064	-3,303	1.31
2014	7,052	10,470	-3,418	1.30
2015	7,362	10,890	-3,528	1.29
2016	7,687	11,342	-3,655	1.28
2017	8,037	11,818	-3,781	1.27
2018	8,416	12,322	-3,906	1.25
2019	8,835	12,860	-4,026	1.23
2020	9,280	13,432	-4,152	1.21
2025	11,778	16,926	-5,148	1.21
2030	14,707	22,004	-7,297	1.42
2035	17,854	28,057	-10,203	1.68
2040	21,060	35,858	-14,799	2.08
2045	24,219	48,171	-23,952	2.90
2050	28,074	63,179	-35,105	3.65
2055	33,111	77,807	-44,695	3.95
2060	39,339	93,121	-53,782	4.02

Πίνακας 3.2 ΙΚΑ προβολή χρηματοοικονομικών μεγεθών, 2008-2060 (εκατ.)
(Reform scenario)

ΕΤΟΣ	Εισφορές	Παροχές	Έλλειμμα	Ετήσιο Έλλειμμα (% στο ΑΕΠ)
2,008	6,379	8,238	-1,859	0.78
2,009	6,477	8,456	-1,978	0.83
2,010	6,358	8,565	-2,207	0.97
2,011	6,423	8,684	-2,261	1.02
2,012	6,736	8,812	-2,075	0.93
2,013	7,367	9,123	-1,756	0.75
2,014	7,704	9,460	-1,756	0.72
2,015	8,068	9,809	-1,740	0.68
2,016	8,455	10,186	-1,731	0.65
2,017	8,873	10,580	-1,708	0.61
2,018	9,328	10,980	-1,652	0.56
2,019	9,829	11,407	-1,578	0.51
2,020	10,361	11,863	-1,501	0.46
2,025	13,330	14,684	-1,354	0.33
2,030	16,788	18,755	-1,967	0.40
2,035	20,637	23,273	-2,636	0.45
2,040	24,547	28,837	-4,289	0.62
2,045	28,209	37,983	-9,775	1.22
2,050	32,521	49,157	-16,636	1.79
2,055	38,166	60,068	-21,902	2.01
2,060	45,236	71,462	-26,226	2.03

Πίνακας 4.1 ΙΚΑ Δείκτης Παροχών, 2008-2060
(Status quo scenario)

ΕΤΟΣ	Νέοι Συν/χοι Γήρατος	Σύνολο Συν/χων Γήρατος
2008	-	80%
2009	99.0%	79%
2010	100.6%	81%
2011	101.2%	84%
2012	100.1%	83%
2013	98.4%	84%
2014	97.3%	85%
2015	95.4%	85%
2016	94.7%	85%
2017	94.1%	85%
2018	93.4%	85%
2019	92.4%	84%
2020	91.4%	84%
2025	88.1%	80%
2030	83.1%	77%
2035	67.7%	71%
2040	63.8%	65%
2045	69.3%	62%
2050	70.8%	61%
2055	67.3%	60%
2060	65.9%	58%

Πίνακας 4.2 ΙΚΑ Δείκτης Παροχών, 2008-2060
(Reform scenario)

ΕΤΟΣ	Νέοι Συν/χοι Γήρατος	Σύνολο Συν/χων Γήρατος
2008	-	80%
2009	98.9%	79%
2010	100.0%	79%
2011	99.2%	79%
2012	98.7%	80%
2013	97.9%	80%
2014	97.7%	81%
2015	96.4%	81%
2016	96.1%	82%
2017	95.3%	82%
2018	91.3%	81%
2019	90.6%	81%
2020	90.0%	80%
2025	85.3%	76%
2030	76.5%	72%
2035	58.1%	64%
2040	52.8%	56%
2045	56.8%	52%
2050	55.6%	49%
2055	52.7%	47%
2060	51.3%	45%

ΟΑΕΕ

Πίνακας 1.1 ΟΑΕΕ Δημογραφικά στοιχεία 2008-2060
(Status quo scenario)

ΕΤΟΣ	Πλήθος Εισφερόντων	# συνταξιούχων			Σύνολο	Λόγος συνταξιούχων προς εισφέροντες
		Γήρατος	Αναπηρίας	Επιζώντων		
2008	749,881	154,761	29,861	94,357	278,979	0.37
2009	746,096	149,181	30,822	92,718	272,721	0.37
2010	739,003	144,996	31,905	91,363	268,264	0.36
2011	725,810	141,934	33,121	90,506	265,561	0.37
2012	726,444	140,183	34,477	90,070	264,730	0.36
2013	733,065	139,645	35,929	89,714	265,287	0.36
2014	738,851	140,302	37,456	89,468	267,226	0.36
2015	744,192	141,840	39,033	89,239	270,112	0.36
2016	748,445	144,301	40,643	89,057	274,001	0.37
2017	752,391	147,014	42,276	88,908	278,199	0.37
2018	755,588	149,727	43,934	88,782	282,444	0.37
2019	759,398	152,854	45,627	88,675	287,156	0.38
2020	761,647	156,813	47,360	88,578	292,752	0.38
2025	766,383	184,593	56,451	88,118	329,162	0.43
2030	762,305	224,169	65,668	87,900	377,737	0.50
2035	741,993	266,921	73,988	88,652	429,561	0.58
2040	718,158	306,204	80,519	90,831	477,554	0.66
2045	693,539	334,625	84,798	94,025	513,448	0.74
2050	672,038	348,399	86,918	97,298	532,614	0.79
2055	656,932	348,361	87,421	99,599	535,382	0.81
2060	645,342	344,215	87,063	100,151	531,429	0.82

Πίνακας 1.2 ΟΑΕΕ Δημογραφικά στοιχεία 2008-2060
(Reform scenario)

ΕΤΟΣ	Πλήθος Εισφερόντων	# συνταξιούχων			Σύνολο	Λόγος συνταξιούχων προς εισφέροντες
		Γήρατος	Αναπηρίας	Επιζώντων		
2008	749,881	154,761	29,861	94,357	278,979	0.37
2009	748,470	149,145	30,822	92,718	272,685	0.36
2010	741,383	144,921	31,906	91,364	268,190	0.36
2011	728,168	141,812	33,123	90,507	265,442	0.36
2012	728,852	140,037	34,484	90,073	264,594	0.36
2013	737,279	139,475	35,941	89,717	265,133	0.36
2014	745,809	140,116	37,474	89,472	267,062	0.36
2015	754,421	141,633	39,061	89,245	269,939	0.36
2016	762,106	144,081	40,682	89,065	273,828	0.36
2017	769,851	146,782	42,327	88,918	278,028	0.36
2018	776,751	149,484	43,999	88,795	282,278	0.36
2019	784,123	152,597	45,708	88,691	286,996	0.37
2020	789,500	156,546	47,461	88,598	292,604	0.37
2025	805,186	184,293	56,737	88,163	329,192	0.41
2030	807,754	223,873	66,310	88,004	378,186	0.47
2035	796,356	267,015	75,168	88,860	431,044	0.54
2040	773,759	307,643	82,443	91,210	481,296	0.62
2045	743,894	338,963	87,682	94,675	521,320	0.70
2050	717,641	357,171	90,900	98,361	546,432	0.76
2055	700,843	363,062	92,486	101,231	556,779	0.79
2060	688,749	365,325	93,015	102,510	560,851	0.81

Πίνακας 2.1 ΟΑΕΕ προβολή παροχών ανά κατηγορία 2008-2060 (εκατ.)
(Status quo scenario)

ΕΤΟΣ	Γήρατος	Αναπηρίας	Επιζώντων	Σύνολο	Παροχές (% του ασφαλισμού μισθού)	Παροχές% του ΑΕΠ
2008	1,655	244	430	2,329	24.0	0.97
2009	1,655	268	446	2,369	24.2	1.00
2010	1,685	295	466	2,446	24.9	1.03
2011	1,762	331	499	2,593	25.6	1.10
2012	1,829	365	527	2,721	25.9	1.12
2013	1,922	401	557	2,881	26.3	1.14
2014	2,043	441	589	3,073	27.0	1.17
2015	2,188	483	623	3,294	27.8	1.20
2016	2,358	528	659	3,545	28.7	1.24
2017	2,540	575	698	3,812	29.6	1.28
2018	2,730	625	738	4,093	30.4	1.31
2019	2,937	678	781	4,396	31.2	1.34
2020	3,171	734	826	4,732	32.1	1.38
2025	4,656	1,058	1,090	6,804	37.6	1.60
2030	6,746	1,447	1,423	9,616	44.9	1.88
2035	9,369	1,894	1,833	13,095	52.2	2.16
2040	12,465	2,375	2,324	17,164	58.9	2.41
2045	15,793	2,865	2,887	21,545	63.9	2.61
2050	19,101	3,363	3,499	25,964	66.3	2.70
2055	22,035	3,896	4,134	30,065	65.3	2.66
2060	25,258	4,526	4,762	34,546	63.7	2.58

Πίνακας 2.2 ΟΑΕΕ προβολή παροχών ανά κατηγορία 2008-2060 (εκατ.)
(Reform scenario)

ΕΤΟΣ	Γήρατος	Αναπηρίας	Επιζώντων	Σύνολο	Παροχές (% του ασφαλισμού μισθού)	Παροχές% του ΑΕΠ
2008	1,655	244	430	2,329	24.0	0.97
2009	1,647	267	444	2,357	24.0	0.99
2010	1,635	287	454	2,376	24.2	1.04
2011	1,637	309	466	2,411	24.9	1.09
2012	1,658	332	480	2,471	25.4	1.10
2013	1,734	363	506	2,603	25.7	1.11
2014	1,834	397	532	2,764	26.1	1.13
2015	1,954	432	561	2,947	26.7	1.16
2016	2,095	469	590	3,154	27.3	1.18
2017	2,243	507	621	3,372	27.9	1.20
2018	2,390	545	654	3,589	28.3	1.22
2019	2,547	583	687	3,817	28.6	1.24
2020	2,724	621	722	4,067	29.0	1.25
2025	3,820	830	915	5,565	32.0	1.37
2030	5,347	1,070	1,141	7,557	36.3	1.54
2035	7,273	1,342	1,399	10,014	40.5	1.71
2040	9,555	1,643	1,690	12,888	44.5	1.87
2045	11,976	1,960	2,004	15,941	47.7	2.00
2050	14,326	2,287	2,337	18,951	48.9	2.04
2055	16,338	2,634	2,685	21,657	47.7	1.99
2060	18,571	3,033	3,041	24,646	46.2	1.91

Πίνακας 3.1 ΟΑΕΕ προβολή χρηματοοικονομικών μεγεθών, 2008-2060 (εκατ.)
(Status quo scenario)

ΕΤΟΣ	Εισφορές	Παροχές	Έλλειμμα	Ετήσιο Έλλειμμα (% στο ΑΕΠ)
2008	1,940	2,329	-388	0.16
2009	1,959	2,369	-410	0.17
2010	1,963	2,446	-483	0.20
2011	2,028	2,593	-564	0.24
2012	2,102	2,721	-619	0.26
2013	2,187	2,881	-693	0.27
2014	2,277	3,073	-797	0.30
2015	2,372	3,294	-922	0.34
2016	2,470	3,545	-1,075	0.38
2017	2,577	3,812	-1,236	0.41
2018	2,693	4,093	-1,400	0.45
2019	2,820	4,396	-1,576	0.48
2020	2,953	4,732	-1,779	0.52
2025	3,620	6,804	-3,184	0.75
2030	4,282	9,616	-5,334	1.04
2035	5,014	13,095	-8,081	1.33
2040	5,832	17,164	-11,332	1.59
2045	6,741	21,545	-14,805	1.79
2050	7,835	25,964	-18,129	1.88
2055	9,208	30,065	-20,857	1.84
2060	10,851	34,546	-23,695	1.77

Πίνακας 3.2 ΟΑΕΕ προβολή χρηματοοικονομικών μεγεθών, 2008-2060 (εκατ.)
(Reform scenario)

ΕΤΟΣ	Εισφορές	Παροχές	Έλλειμμα	Ετήσιο Έλλειμμα (% στο ΑΕΠ)
2008	1,941	2,329	-388	0.16
2009	1,966	2,357	-391	0.16
2010	1,960	2,376	-416	0.18
2011	1,940	2,411	-471	0.21
2012	1,944	2,471	-527	0.23
2013	2,026	2,603	-577	0.25
2014	2,114	2,764	-649	0.27
2015	2,210	2,947	-737	0.29
2016	2,309	3,154	-845	0.32
2017	2,418	3,372	-954	0.34
2018	2,537	3,589	-1,053	0.36
2019	2,666	3,817	-1,151	0.37
2020	2,801	4,067	-1,266	0.39
2025	3,483	5,565	-2,082	0.51
2030	4,165	7,557	-3,392	0.69
2035	4,946	10,014	-5,068	0.86
2040	5,794	12,888	-7,094	1.03
2045	6,688	15,941	-9,253	1.16
2050	7,743	18,951	-11,208	1.21
2055	9,072	21,657	-12,585	1.16
2060	10,669	24,646	-13,977	1.08

Πίνακας 4.1 ΟΑΕΕ Δείκτης Παροχών, 2008-2060
(Status quo scenario)

ΕΤΟΣ	Νέοι Συν/χοι Γήρατος	Σύνολο Συν/χων Γήρατος
2008	-	82.7%
2009	113.7%	84.5%
2010	115.2%	87.5%
2011	114.1%	88.8%
2012	116.1%	90.2%
2013	119.7%	92.3%
2014	123.0%	94.5%
2015	124.7%	96.8%
2016	125.5%	99.0%
2017	124.9%	100.9%
2018	124.9%	102.3%
2019	124.2%	103.5%
2020	123.2%	104.3%
2025	116.2%	106.8%
2030	112.8%	107.2%
2035	109.3%	103.9%
2040	106.5%	100.2%
2045	105.6%	97.1%
2050	102.2%	94.1%
2055	95.7%	90.3%
2060	96.8%	87.3%

Πίνακας 4.2 ΟΑΕΕ Δείκτης Παροχών, 2008-2060
(Reform scenario)

ΕΤΟΣ	Νέοι Συν/χοι Γήρατος	Σύνολο Συν/χων Γήρατος
2008	-	82.6%
2009	113.0%	84.1%
2010	113.3%	85.4%
2011	111.9%	86.6%
2012	114.4%	88.8%
2013	117.4%	90.5%
2014	120.0%	92.4%
2015	121.0%	94.2%
2016	121.1%	96.0%
2017	119.7%	97.3%
2018	115.5%	97.9%
2019	113.6%	98.2%
2020	111.8%	98.1%
2025	102.1%	95.8%
2030	98.1%	92.6%
2035	95.0%	87.7%
2040	90.6%	83.0%
2045	86.5%	78.6%
2050	80.8%	74.3%
2055	73.3%	69.5%
2060	74.1%	65.6%

Table A.5. Assumptions used in the IKA and OAEF projections

		Status-quo	Reform
Mortality		Rates from the last valuation	Rates from the last valuation
Covered population		Status-quo frame assumption	Reform frame assumption
Inflation	2009	1.2%	1.2%
	2010	2.0%	0.0%
	2011	4.0%	0.0%
	2012	2.0%	0.0%
	2013 +	2.0%	2.0%
Wage growth	2009	Productivity + inflation	Productivity + inflation
	2010	Productivity + inflation	0.0%
	2011	Productivity + inflation	0.0%
	2012	Productivity + inflation	0.0%
	2013 +	Productivity + inflation	Productivity + inflation
Benefit indexation (also used for indexation of minimum and maximum pensions)	2009	Inflation + 0.5%	Inflation
	2010	Inflation + 0.5%	0%
	2011	Inflation + 0.5%	0%
	2012	Inflation + 0.5%	0%
	2013 +	Inflation + 0.5%	Inflation
Contribution rates (IKA)	2009	20.0% & 23.6%	20.0% & 23.6%
	2010	20.0% & 23.6%	20.0% & 23.6%
	2011	20.0% & 23.6%	21.0% & 24.6%
	2012	20.0% & 23.6%	22.0% & 25.6%
	2013 +	20.0% & 23.6%	23.0% & 26.6%
Wage valorisation (IKA)	Pre 93	Wage growth	Wage growth
	Post 93	Benefit indexation	Wage growth
Number of years for pensionable salary calculation (IKA)		5	15
Indexation of salary classes		N/A	Wage growth
GDP growth		ECOFIN- Baseline scenario	ECOFIN- Reform scenario